

Sbírka zákonů

Republiky československé

Částka 39

Vydána dne 30. prosince 1958

Cena Kčs 1,—

OBSAH:

(92. a 93.) 92. Nařízení, kterým se provádí zákon č. 70/1958 Sb., o úkolech podniků a národních výborů na úseku péče o pracovní síly. — 93. Nařízení o změnách působnosti v matričních věcech.

92

Vládní nařízení

ze dne 22. prosince 1958,

kterým se provádí zákon č. 70/1958 Sb.,
o úkolech podniků a národních výborů
na úseku péče o pracovní síly

Vláda Republiky československé nařizuje podle § 13 zákona č. 70/1958 Sb., o úkolech podniků a národních výborů na úseku péče o pracovní síly:

Oddíl 1

Základní úkoly národních výborů a podniků

§ 1

Národní výbory a jejich výkonné orgány pečují, aby všem občanům bylo zabezpečeno právo na práci a aby potřeba pracovníků v národním hospodářství byla zajištěna podle pořadí její naléhavosti. Za tím účelem zejména

- a) zabezpečují zaměstnání občanům, kteří se o ně ucházejí;
- b) pečují, aby přijímání a zaměstnávání pracovníků bylo v souladu s potřebami hospodářských plánů podniků;
- c) pečují o využití pracovní iniciativy obyvatelstva, zvláště dorostu, žen a osob se změněnou pracovní schopností;
- d) získávají pracovníky pro práci v oblastech s nedostatkem pracovních sil.

§ 2

Podniky (záводы) a jiné organizace (dále jen „podniky“) jsou odpovědny za získání a za udržení pracovníků v počtu nezbytně nutném k zabezpečení hospodářských plánů. K splnění těchto úkolů jsou podniky zejména povinny

- a) hospodárně zaměstnávat pracovníky v souladu s požadavkem co největšího růstu produktivity práce;
- b) zabezpečovat potřebu pracovníků především získáváním dorostu a jeho výchovou v učebním poměru, popřípadě přípravou pro povolání v pracovním poměru;
- c) vytvářet podmínky pro zvyšování zaměstnanosti žen;
- d) zabezpečovat vhodná pracoviště pro osoby se změněnou pracovní schopností;
- e) pečovat o stálost pracovních poměrů zlepšováním pracovních a životních podmínek pracovníků;
- f) pečovat o neustálé zvyšování kvalifikace pracovníků.

Oddíl 2

Zabezpečování zaměstnání občanům

§ 3

(¹) Podniky jsou povinny hlásit volná pracovní a učební místa odboru pracovních sil, zdravotnictví a sociálního zabezpečení rady.

okresního národního výboru (dále jen „odbor rady okresního národního výboru“), v jehož obvodu jsou pracoviště. Přitom uvedou požadavky kladené na zastávání těchto míst, pracovní a mzdové podmínky a popřípadě údaje o sociálních a jiných zařízeních pro zaměstnance podniku.

(2) Odbor pracovních sil a sociálního zabezpečení rady krajského národního výboru (dále jen „odbor rady krajského národního výboru“) stanoví způsob a termíny hlášení volných pracovních a učebních míst.

§ 4

(1) Odbory rad okresních národních výborů nabízejí volná pracovní (učební) místa pracovníkům, kteří se u nich ucházejí o zaměstnání a mají bydliště v jejich obvodu. Těmto uchazečům poskytují odbory rad okresních národních výborů potřebné informace o volných místech, radí jim při volbě zaměstnání podle jejich osobních předpokladů a zájmů a získávají je přesvědčováním pro pracovní (učební) místa podle hospodářské důležitosti.

(2) Odbory rad okresních národních výborů doporučují podnikům přijetí uchazečů o zaměstnání na volná pracovní (učební) místa, o která mají uchazeči zájem a mohou je zastávat.

(3) Není-li u odboru rady okresního národního výboru hlášeno volné pracovní (učební) místo vhodné pro uchazeče o zaměstnání, projedná tento odbor jeho umístění s podnikem, v němž je možné takové místo zabezpečit, popřípadě mu zprostředkuje zaměstnání v jiném okrese dohodou s odborem rady příslušného okresního národního výboru.

(4) Odbory rad okresních národních výborů vedou běžně v patrnosti uchazeče o zaměstnání a výsledky své poradenské činnosti a sledují obsazování volných pracovních (učebních) míst v podnicích. Odbory rad krajských národních výborů soustavně kontrolují opatření odborů rad okresních národních výborů k zabezpečení zaměstnání uchazečům o práci.

§ 5

(1) Podnik smí odmítnout sjednání pracovního (učebního) poměru s pracovníkem, který mu byl doporučen odborem rady okresního národního výboru (§ 4 odst. 2), pouze tehdy, jestliže

- a) pracovník není tělesně a duševně způsobilý k pracím, pro které má být přijat; tuto způsobilost zjistí podle potřeby lékařská poradní komise nebo, jde-li o osobu se změněnou pracovní schopností, posudková komise sociálního zabezpečení;
- b) pracovník nemá odbornou způsobilost nebo nespĺňuje ostatní podmínky vyžadované povahou pracovního (učebního) místa;
- c) přijetí pracovníka by bylo v rozporu s obecnými předpisy o vzniku pracovního (učebního) poměru.

(2) Podnik je povinen sdělit důvody, pro které odmítl sjednat pracovní (učební) poměr podle odstavce 1, odboru rady okresního národního výboru. Nesouhlasí-li tento odbor s důvody odmítnutí, rozhodne o povinnosti podniku přijmout pracovníka do zaměstnání.

Oddíl 3

Nábor pracovníků

Nábor prováděný podniky

§ 6

(1) Podniky, které potřebují pracovníky, jsou povinny žádat odbor rady okresního národního výboru o předchozí souhlas k jejich náboru a žádost odůvodnit. Nábořem se rozumí jakákoliv činnost podniku, která směřuje k přijímání pracovníků.

(2) Odbor rady krajského národního výboru stanoví způsob a termíny podávání žádostí podniků o souhlas k náboru pracovníků. Přitom dbá, aby žádosti podniků byly účelně spojovány s hlášením volných pracovních (učebních) míst (§ 3). V případě naléhavé potřeby mohou podniky žádat o souhlas k náboru i mimo stanovené termíny. Odbor rady krajského národního výboru rovněž stanoví, jakým způsobem budou podniky hlásit obsazování volných míst nábořem.

(3) Nevyžaduje-li místní situace v pracovních silách anebo povaha práce udělování souhlasu k náboru pracovníků, stanoví rada krajského národního výboru, že souhlasu není třeba. Může tak stanovit obecně nebo pro určité podniky nebo pro určité kategorie pracovníků.

§ 7

(1) Příslušný k rozhodování o souhlasu podle ustanovení § 6 odst. 1 je odbor rady okresního národního výboru, v jehož obvodu je pracoviště, které má být obsazeno. Bude-li nutné provést nábor též v jiných okresech, rozhodne tento odbor po dohodě s odbory rad okresních národních výborů, v jejichž obvodech má být proveden nábor.

(2) Odbor rady okresního národního výboru přihlíží při rozhodování o souhlasu k náboru pracovníků zejména

- a) k úkolům podniku, pro něž se má nábor provést, a k významu jejich plnění pro rozvoj národního hospodářství, jakož i k tomu, jak jsou v podniku pracovníci využiti;
- b) k místní situaci v pracovních silách;
- c) k úkolům daným plány náboru pracovníků (§ 10).

§ 8

V rozhodnutí o souhlasu k náboru pracovníků uvede odbor rady okresního národního výboru rozsah povoleného náboru a dobu, na kterou se uděluje souhlas; podle potřeby vymezí též okruh osob, mezi nimiž je možné provádět nábor, oblastí, v kterých je možné nábor provádět, a formy náboru. Může též rozhodnout, že podniku nepovoluje provádět nábor a že mu bude doporučovat pracovníky podle ustanovení § 4 odst. 2.

§ 9

K přijetí pracovníků podnikem v rámci povoleného náboru (§§ 6 až 8) ani k přijetí pracovníků v případech stanovené výjimky podle § 6 odst. 3 není třeba souhlasu odboru rady okresního národního výboru podle ustanovení § 13 odst. 1 dekretu č. 88/1945 Sb.

Nábor prováděný odbory rad okresních národních výborů

§ 10

(1) Odbory rad okresních národních výborů provádějí nábor pracovníků podle

- a) plánů náboru pracovníků stanovených vládou nebo orgánem jí k tomu zmocněným k zajištění potřeby pracovních sil pro oblasti s nedostatkem pracovních sil a rozpisů těchto plánů prováděných Státním úřadem plánovacím a radami krajských národních výborů;
- b) plánů náboru stanovených radami krajských národních výborů pro okresy s nedostatkem pracovních sil a jejich rozpisů prováděných odbory rad krajských národních výborů.

(2) Rady krajských národních výborů stanoví plán náboru pracovníků [odstavec 1 písm. b)] pro krytí potřeby pracovních sil v nejdůležitějších podnicích v kraji, zejména pro podniky důlní a stavební, pokud je nutné provádět nábor v jiných okresech kraje a podnik si nemůže získat pracovníky z vážných příčin vlastním nábořem.

(3) Odbory rad krajských národních výborů projednají s podniky, pro které se má provádět nábor podle ustanovení odstavce 1, bližší podmínky náboru, zejména též rozsah zmocnění odborů rad okresních národních výborů uzavírat pracovní smlouvy jménem podniků (§ 15), dobu nástupu pracovníků do zaměstnání, jejich přepravu, přijetí podnikem a pracovní a životní podmínky, které podnik zajistí. Projednané podmínky jsou závazné pro odbory rad okresních národních výborů i pro podniky.

§ 11

Odbory rad okresních národních výborů informují veškeré obyvatelstvo o náboru a o pracovních a životních podmínkách na pracovištích podniků, pro které se provádí nábor, a získávají pracovníky přesvědčováním pro zaměstnání v těchto podnicích.

§ 12

(1) Rady okresních národních výborů určí podniky, mezi jejichž zaměstnanci bude prováděn nábor pracovníků, a rozsah tohoto náboru; mezi takové podniky zařadí především ty, v nichž jsou přebytky pracovníků, a podniky, které mohou dosáhnout úspor pracovních sil lepším jejich využitím nebo nahradit pracovníky nábořem z místního obyvatelstva. Určení podniků a rozsah náboru musí být s příslušnými podniky předem projednán.

(2) Rady krajských národních výborů vykonávají působnost stanovenou v odstavci 1, pokud jde o nábor pracovníků v podnicích s velkým počtem pracovníků a v podnicích, které mají krajské organizační členění, a to v tomto případě po projednání s příslušnými krajskými orgány těchto podniků.

§ 13

Podniky, mezi jejichž zaměstnanci bude prováděn nábor pracovníků (§ 12), jsou povinny

- a) spolupracovat s odbory rad okresních národních výborů při náboru pracovníků, zejména informovat pracovníky o významu a podmínkách náboru a přesvědčovat je o důležitosti jejich přechodu na nová pracoviště;
- b) uvolnit získané pracovníky z pracovního poměru.

§ 14

Podniky, pro které odbory rad okresních národních výborů provádějí nábor, jsou povinny

- a) zajistit vhodnou propagaci náboru s konkrétními informacemi o pracovních a životních podmínkách pro získávané pracovníky;
- b) účastnit se podle potřeby náboru svými pracovníky;
- c) udržovat styk s odbory rad okresních národních výborů, které pro ně provádějí nábor, a s podniky, mezi jejichž zaměstnanci se nábor provádí, a spolupracovat při získávání pracovníků;

- d) zabezpečit předem pro získané pracovníky vyhovující ubytování a možnosti stravování a kulturního a sportovního života;
- e) postarat se o řádné přijetí pracovníků a o jejich zaškolení a plnit ostatní podmínky projednané s odbory rad krajských národních výborů (§ 10 odst. 3) i podmínky vyplývající z pracovních smluv.

§ 15

(1) Odbory rad okresních národních výborů jsou zmocněny v mezích obecných předpisů o vzniku pracovních poměrů a v mezích projednaných bližších podmínek (§ 10 odst. 3) uzavírat se získanými pracovníky jménem podniků písemné pracovní smlouvy, pokud

- a) nejde o nábor pracovníků na špičkové práce;
- b) odbor rady krajského národního výboru nestanoví výjimku při náboru prováděném podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. b).

(2) Pracovní smlouvy se uzavírají zpravidla, nejde-li o sezónní nebo kampaňové práce, na dobu časově neomezenou. Na určitý čas, nejmeně však na dobu jednoho roku, mohou odbory rad okresních národních výborů uzavřít pracovní smlouvu, pokud nástup pracovníka do zaměstnání je spojen s jeho odloučením od rodiny a pracovníkovi nemůže být zabezpečeno rodinné ubytování.

§ 16

(1) Odbory rad okresních národních výborů jsou povinny získat pracovníky ve stanoveném počtu a dodržet projednané bližší podmínky náboru (§ 10 odst. 3) a s těmito podmínkami pracovníky seznámit.

(2) Podnik není vázán pracovní smlouvou uzavřenou odborem rady okresního národního výboru, překročil-li tento odbor meze zmocnění (§ 15 odst. 1). Odmítne-li z těchto důvodů podnik přijmout pracovníka do zaměstnání, má pracovník vůči odboru rady okresního národního výboru příslušnému podle sídla tohoto podniku nárok na náhradu pro-

kázaného jízdného a ušlého výdělků za dobu strávenou cestou a nezaviněným pobytem v sídle podniku. Odbor rady okresního národního výboru příslušný podle pracovníkova bydliště je povinen zabezpečit pracovníkovi na jeho požádání neprodleně zaměstnání.

(3) Pracovník nemá nárok na náhradu podle odstavce 2, zavínil-li uzavření pracovní smlouvy pro podnik nezávazné nesprávnými údaji o skutečnostech rozhodných pro uzavření pracovní smlouvy nebo zatajením takových skutečností. O těchto důsledcích musí být pracovník před uzavřením pracovní smlouvy odborem rady okresního národního výboru poučen.

§ 17

(1) Státní úřad plánovací může na návrh rady krajského národního výboru zrušit nebo omezit nábor pracovníků prováděný podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. a), pokud podnik nezajistil pro pracovníky vyhovující ubytování a ostatní pracovní a životní podmínky.

(2) Odbor rady krajského národního výboru vykonává pravomoc podle ustanovení odstavce 1, pokud jde o nábor pracovníků prováděný podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. b).

§ 18

Příslušné ústřední úřady v dohodě se Státním úřadem plánovacím, s ministerstvem financí a s odborovou organizací stanoví bližší náležitosti pro získávané pracovníky, zejména podmínky a rozsah poskytovaných náhrad a příspěvků a rodinných bytů; stanoví též vzory pracovních smluv, které budou s pracovníky uzavírány, a uvedou v nich vzájemná práva a povinnosti podniků a pracovníků a potřebná poučení pracovníka o otázkách souvisejících s uzavřením pracovní smlouvy.

§ 19

Náklady nábora pracovníků jdou na vrub podniků, pro něž odbory rad okresních národních výborů provádějí nábor. Výjimky může stanovit ministerstvo financí v dohodě se Státním úřadem plánovacím.

Oddíl 4

Zabezpečování dalšího růstu zaměstnanosti

§ 20

Zvyšování zaměstnanosti žen

(1) Rady okresních národních výborů stanoví po projednání se zúčastněnými podniky plány zvýšení zaměstnanosti žen. V těchto plánech stanoví počet žen, popřípadě podíl žen na celkové zaměstnanosti, kterého musejí jednotlivé podniky dosáhnout ke konci roku.

(2) Při stanovení plánů podle ustanovení odstavce 1 přihlížejí rady okresních národních výborů zejména k místní situaci v pracovních silách, k vývoji zaměstnanosti žen v podnicích, k plánovanému růstu počtu pracovníků a k povaze prací.

(3) Rady krajských národních výborů vykonávají působnost stanovenou v odstavci 1, pokud jde o podniky s velkým počtem pracovníků a o podniky, které mají krajské organizační členění, a to v tomto případě po projednání s příslušnými krajskými orgány těchto podniků.

§ 21

Plány pracovních míst pro osoby se změněnou pracovní schopností

(1) Rady okresních národních výborů stanoví po projednání se zúčastněnými podniky plány pracovních míst pro osoby se změněnou pracovní schopností. V těchto plánech stanoví počet míst v jednotlivých podnicích, na která musejí podniky přijmout uchazeče z řad osob se změněnou pracovní schopností.

(2) Pro stanovení plánů pracovních míst pro osoby se změněnou pracovní schopností platí přiměřeně ustanovení § 20 odst. 2 a 3.

Oddíl 5

Zabezpečování stálosti pracovních poměrů

§ 22

Podniky jsou povinny činit všechna vhodná opatření k dosažení stálosti pracovních poměrů. Za tím účelem musejí zejména neustále

zlepšovat kulturu práce, ochranu zdraví a bezpečnost při práci, vytvářet nejlepší životní podmínky pro pracovníky, podporovat jejich iniciativu, věnovat pozornost potřebám a těžkostem pracovníků a s nimi je řešit a plnit pečlivě veškeré povinnosti vyplývající z pracovního poměru.

§ 23

Národní výbory a jejich výkonné orgány plní své úkoly na úseku hospodářské, kulturní a společenské výstavby, zejména též v péči o byty pro pracující a v péči o jejich zdraví, zásobování a stravování tak, aby napomáhaly v největší míře dosažení stálosti pracovních poměrů.

Oddíl 6

Dozor na zaměstnávání pracovníků

§ 24

(1) Odbory rad okresních národních výborů vykonávají dozor na zaměstnávání pracovníků. Zejména

- a) kontrolují, zda pracovníci jsou v podnicích účelně zaměstnáváni v souladu s potřebami státního plánu rozvoje národního hospodářství;
- b) odhalují rezervy v pracovních silách v podnicích;
- c) kontrolují, zda podniky plní plány zvýšení zaměstnanosti žen a plány pracovních míst pro osoby se změněnou pracovní schopností (§§ 20 a 21);
- d) kontrolují, zda podniky dodržují předpisy o zaměstnávání pracovníků a plní požadavky socialistické péče o pracující a tak vytvářejí i podmínky pro stálost pracovních poměrů;
- e) kontrolují, zda podniky dodržují rozsah a podmínky stanovené rozhodnutím o souhlasu k náboru (§§ 6 až 9).

V podnicích, pro které provádějí nábor pracovníků odbory rad okresních národních výborů, kontrolují též, zda počet pracovníků, který má být získán, odpovídá skutečné potřebě pracovních sil a zda podnik plní povinnosti stanovené v § 14.

(2) Podniky jsou povinny předložit odborům rad okresních národních výborů na požádání podklady týkající se zaměstnávání pracovníků, potřebné k vykonávání dozoru podle ustanovení odstavce 1.

§ 25

(1) Odbory rad okresních národních výborů v rozsahu dozorčí činnosti stanoveném v § 24 ukládají podnikům vhodná a přiměřená opatření k odstranění nedostatků způsobených porušením předpisů o zaměstnávání pracovníků.

(2) V otázkách, které spadají do působnosti jiných orgánů (např. bezpečnost při práci, péče o ochranu zdraví pracujících), upozorňují odbory rad okresních národních výborů příslušné orgány na zjištěné závady.

§ 26

Odbory rad krajských národních výborů pomáhají odborům rad okresních národních výborů při výkonu dozoru na zaměstnávání pracovníků. Zejména dozírají, zda jsou vytvářeny základní předpoklady pro zabezpečení státního plánu rozvoje národního hospodářství pracovními silami, a ve spolupráci s odbory rad okresních národních výborů provádějí prověrky na úseku plánu práce v nejdůležitějších podnicích.

Oddíl 7

Ustanovení společná a závěrečná

§ 27

Spolupráce s orgány odborové organizace

Podniky a národní výbory a jejich výkonné orgány spolupracují s orgány odborové organizace ve všech otázkách upravených tímto nařízením tak, aby bylo dosaženo co nejlepšího souladu mezi zájmy a potřebami pracujících a potřebami národního hospodářství.

§ 28

Pojem státních orgánů

Státními orgány, na které se nevztahují ustanovení zákona č. 70/1958 Sb., o úkolech podniků a národních výborů na úseku péče

o pracovní síly, se rozumějí též Československá akademie věd a její pracoviště, Československá akademie zemědělských věd a její pracoviště, Slovenská akademie věd a její pracoviště, ústřední ústavy a ústavy podřízené přímo ústředním úřadům, s výjimkou jednotek, které provozují hospodářskou činnost, a dále útvary, ústavy a ostatní rozpočtové organizace v oboru ministerstva národní obrany.

§ 29

Toto nařízení nabývá účinnosti ode dne vyhlášení; provedou je všichni členové vlády.

Široký v. r.

Dolanský v. r.	Poláček v. r.
Kopecký v. r.	Tesla v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Uher v. r.
Barák v. r.	Beran v. r.
Ing. Šimůnek v. r.	Jonáš v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Reitmajer v. r.
Plojhar v. r.	Dr. Škoda v. r.
Dr. Šlechta v. r.	Ing. Černý v. r.
Bakuša v. r.	Dvořák v. r.
David v. r.	Dr. Kahuda v. r.
Řuriš v. r.	generálplukovník Lomský v. r.
Krajčír v. r.	Dr. Neuman v. r.
Krosnář v. r.	Ouzký v. r.
Machačová v. r.	Pospíšil v. r.
Dr. Nejedlý v. r.	Ing. Půčík v. r.
	Dr. Vlasák v. r.

93

Vládní nařízení

ze dne 22. prosince 1958

o změnách působnosti v matričních věcech

Vláda Republiky československé nařizuje podle § 1 odst. 1 zákona č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a v působnosti jejich orgánů:

§ 1

K zjednodušení a zhospodárnění prací při vedení matrik nevyhotovuje se opis matriky (§ 7 zák. č. 268/1949 Sb.). Místo opisu matriky zašle po uplynutí běžného roku výkonný orgán místního národního výboru pověřeného vedením matrik výkonnému orgánu bezprostředně nadřízeného národního výboru listiny, které slouží jako doklad pro zápis nebo změnu zápisu narození, uzavření manželství nebo úmrtí (§ 8 zák. č. 268/1949 Sb.).

§ 2

Toto nařízení nabývá účinnosti ode dne 1. ledna 1959; provede je ministr vnitra.

Široký v. r.

Barák v. r.

